

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

А.В. Кривка, студ. (ХДУХТ, Харків)

МЕТОДИ СТРАХУВАННЯ ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ

При здійсненні зовнішньоекономічної діяльності підприємцю доводиться стикатися як з національною, так і з іноземною валютою.

У практиці операцій з валютою, при зміні курсу валюти розрахунку, виникають так звані валютні ризики тобто ризик імпортера або експортера втратити частину свого прибутку при розрахунку.

У зв'язку з тим, що курси абсолютної всіх валют, у тому числі і резервної валюти – долара США схильні до періодичних коливань унаслідок різних об'єктивних і суб'єктивних причин необхідно розглядати підходи до вибору стратегії захисту від валютних ризиків:

1. Ухвалюються рішення про необхідність спеціальних заходів по страхуванню валютних ризиків.

2. Виділяється частина зовнішньоторговельного контракту або кредитової угоди – відкрита валютна позиція, яка страхуватиметься.

3. Вибирається конкретний чин і метод страхування ризику.

Дослідження в міжнародній практиці виділяють три основні способи страхування ризиків:

1. Односторонні дії одного з партнерів.

2. Операції страхових компаній, банківські і урядові гарантії.

3. Взаємна домовленість учасників операції.

Найбільш простим і найпершим методом страхування валютних ризиків були захисні обмовки: золота і валютна.

Після переходу до Ямайської валютної системи і плаваючих валютних курсів міжнародні валютні одиниці прирівняні до певної валютної корзини. Існує декілька видів валютних корзин. Вони розрізняються складом валют:

1. Симетрична корзина – в ній валюти наділені однаковими питомими вагами.

2. Асиметрична корзина – в ній валюти наділені різними питомими вагами.

3. Стандартна корзина – валюти зафіксовані на певний період застосування валютної одиниці як валюта обмовки.

4. Регульована корзина – валюти змінюються залежно від ринкових чинників.

Іншими формами багатовалютної обмовки є:

1. Використання, як валюти платежу декількох валют з узгодженого набору, наприклад: долар, євро і фунт стерлінгів.

2. Опціон валюти платежу полягає в тому, що на момент укладення контракту ціна фіксується в декількох валютах, а при настанні платежу експортер має право вибору валюти платежу.

У світовій практиці для страхування експортерів і кредиторів від інфляційного ризику використовуються товарно-цінові обмовки, до них відносять:

1. Обмовки про ковзаючу ціну, що підвищується залежно від ціноутворюючих чинників.

2. Індексна обмовка – умова, по якій суми платежу змінюються пропорційно зміні цін за періоди з дати підписання до моменту виконання зобов'язання. Індексні обмовки не набули широкого поширення в світовій практиці через труднощі з вибором і перерахунком індексів, що реально відображають зростання цін.

3. Комбінована валютно-товарна обмовка використовується для регулювання суми платежу з урахуванням зміни валютних курсів і товарних цін. У разі однонаправленої динаміки зміни валютних курсів і товарних цін підрахунок сум платежу відбувається від фактору, що пропорційно максимально змінився. Якщо ж за період між підписанням і виконанням угоди динаміка валютних курсів і динаміка товарних цін не співпадали, то сума платежу міняється на різницю між відхиленням цін і курсів.

У сучасних умовах господарювання, підприємствами почали застосовуватися сучасні методи страхування: валютні опціони, форвардні валютні операції, валютні ф'ючерси – можливість хеджування своїх операцій для експортерів, міжбанківські операції "своп".

Особливе місце займають валютні операції, пов'язані не з обслуговуванням руху товарів, кредиту і цінних паперів, а з купівлею-продажем валюти з метою отримання прибутку.

Серед таких операцій – купівля-продаж валютних опціонів, тобто права купити або продати іноземну валюту протягом певного періоду часу (американський опціон) або в певний термін (європейський опціон).

До подібних же операцій відноситься і валютний арбітраж (простий та складний).

Є і ще значна кількість валютних операцій, але вони відносяться вже до категорії спекуляцій.

В.О. Хомедюк, ст. викл. (НУВГП, Рівне)

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Економічний розвиток України неможливий без ефективної структурної політики, що забезпечує радикальні перетворення в технологічному способі молочного виробництва на основі науково-технічних